

Høringsnotat vedrørende udkast til bekendtgørelse om tilskud til investeringer til etablering af eldrevne varmepumper til produktion af fjernvarme

Kontor/afdeling
Center for Forsyning

Dato
02-03-2021

J nr.
2020-14871

/ALW

Bekendtgørelsen har været udsendt i ekstern høring fra den 25. januar til den 22. februar 2021. Bekendtgørelsen udmønter et af de fire grundbeløbsinitiativer, som er besluttet i Energiaftalen af 29. juni 2018.

Ved fristens udløb var der indkommet 14 høringssvar, heraf har otte haft selvstændige bemærkninger. De høringssvar, der har haft selvstændige bemærkninger er: Dansk Fjernvarme (herefter DFV), Danske Revisorer (herefter DR), TEKNIQ Arbejdsgiverne (herefter TEKNIQ), PlanEnergi, Dansk Køl og Varme (herefter DKV), Foreningen Termonet Danmark (herefter FTD), Rådet for Grøn Omstilling (herefter RGO) og Kommunernes Landsforening (herefter KL).

Nedenfor redegøres for de væsentligste punkter i høringssvarene samt Energistyrelsens bemærkninger (i kursiv).

Det bemærkes, at høringssvaret er emneopdelt. Høringssvarene er alene gengivet i hovedtræk. Ønskes detaljerede oplysninger om svarenes indhold, henvises til de fremsendte høringssvar.

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Indhold

Puljens størrelse	2
Solvarme og biomasse	2
Fastsættelse af tilskud, andel og fortrængning af kul, olie og gas	3
Tilskuddets tilskyndelseeffekt	5
Prioritering af projekter	5
Krav vedrørende den installerede varmepumpe	6
Termonet/Kold Fjernvarme	7
Evt	7

Puljens størrelse

DFV m.fl. bemærker, at puljens størrelse er mindre, end hvad parterne bag Energiaftalen d. 29. juni 2018 blev enige om at afsætte af midler til grundbeløbsværkerne. Det bemærkes yderligere, at det fremgår på Energistyrelsens hjemmeside, at der er 111,4 mio. kr. i 2020-2021 til etableringsstøtten. På Energistyrelsens høringssmøde d. 11. februar 2021 blev det præciseret, at der er afsat 61 mio. kr. til etableringsstøtten i 2021.

Energistyrelsen oplyser, at det ikke har været muligt at nå at udmønte midlerne for 2020, da det har været nødvendigt at lave en ny model for udmøntningen grundet EU's statsstøtteregler.

Energistyrelsen kan videre oplyse at midlerne for 2020 bliver opsparet på ordningen (ca. 46,8 mio. kr. tilskudsmidler), og at der i den forbindelse vil blive set på muligheden for, at midlerne fra 2020 i stedet kan udmøntes senere hen i 2021 eller i 2022, hvis det samlede økonomiske billede muliggør det.

Solvarme og biomasse

DFV, PlanEnergi og RGO foreslår, at ordningen ikke indskrænkes til kun at omfatte eldrevne varmepumper, men at det også skal være muligt at støtte solvarmeanlæg som oprindeligt foreslået (jf. Energistyrelsens hjemmeside:

www.ens.dk/grundbeloeb).

PlanEnergi og RGO fremhæver, at det kan være hensigtsmæssigt at sprede investeringer for at undgå en for stor afhængighed af et enkelt brændsel, hvorfor det bemærkes, at en støtteordning til forskellige bæredygtige varmeforsyningsformer kan give robusthed og mulighed for at fremme flere former

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

for vedvarende energi. PlanEnergi og KL efterspørger årsagen til at fjerne muligheden for at søge om tilskud til solvarmeanlæg gennem tilskudspuljen.

TEKNIQ og RGO støtter, at bekendtgørelsen ikke giver mulighed for at støtte biomassekedler, og de foreslår, at bekendtgørelsesudkastet ændres, så det bliver muligt også at yde tilskud til investeringer i eldrevne varmepumper med henblik på at fortrænge biomasse, jf. bekendtgørelsens § 1.

KL efterspørger årsagen til, at biomassekedler ikke længere kan opnå etableringsstøtte.

Det er ikke foreneligt med de gældende statsstøtteregler at målrette en etableringsstøtte alene til grundbeløbsværkerne. Det skyldes, at en sådan afgrænsning anses som værende diskriminerende over for andre fjernvarmevirksomheder, der ikke har modtaget grundbeløbsstøtte, samt at høje varmepriser ikke er et særligt miljøbeskyttelseshensyn. For at tilskudspuljen i videst muligt omfang understøtter puljens oprindelige formål om støtte til grundbeløbsværker med risiko for høje varmepriser og samtidig overholder statsstøttereglerne, er der indsat en betingelse om, at minimum 50 pct. af varmeproduktionen i fjernvarmenettet skal være baseret på fossile brændsler. Derudover har der været et ønske om, at der gennem puljen fortrænges fossil grundlast. På den baggrund er det ikke længere muligt at søge om tilskud til solvarmeanlæg.

For så vidt angår biomasse, er der truffet politisk beslutning om at biomasse ikke skal støttes gennem puljen.

Energistyrelsen noterer sig forslagene angående biomasse, men bemærker, at det ikke er muligt at yde støtte til fortrængning af biomasse under de gældende statsstøtteregler, da biomasse defineres som vedvarende energi af EU.

Endeligt bemærker Energistyrelsen, at det ikke kan konkluderes på baggrund af rammerne for etableringsstøtten, at storskala solvarme ikke kommer til at spille en rolle i den fremtidige energiforsyning.

Fastsættelse af tilskud, andel og fortrængning af kul, olie og gas

RGO bemærker, at ydelsen af tilskud er begrænset til maksimalt 5 mio. kr. pr. virksomhed, jf. § 3, stk. 1, og at denne begrænsning forekommer tilfældig og uhensigtsmæssig. RGO foreslår, at grænsen fjernes, eller evt. at der ikke fastsættes et maksimum pr. virksomhed, men at grænsen sættes i forhold til potentialet for at fremskynde omlægningen til varmepumper.

DFV m.fl. fremhæver, at det i bekendtgørelsen forudsættes, at varmepumpen anvender en vedvarende energikilde (VE), og at det her er en betingelse, at ikke-vedvarende energi modregnes, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 3 og stk. 4. Herunder gøres der opmærksom på, at det er uklart, hvad der kan betragtes som VE og om denne betragtning også omfatter varmepumpens elforbrug. I den forbindelse gør DFV opmærksom på, at definitionen af den energi, der ikke er fra en VE-kilde, ikke er entydig.

DFV og KL fremhæver, at det er uklart, hvad der menes med sætningen "Har ansøger oprindeligt ikke planlagt at foretage investeringer", jf. § 3, stk. 4, litra a, og at der ønskes en uddybning af, hvad der menes med "oprindeligt", samt hvorfor der skal foretages en modregning af de omkostninger, der ikke er energi fra en VE-kilde.

DFV gør opmærksom på, at definitionen af den fossile andel også skal præciseres i forhold til bekendtgørelsens § 5, pkt. 5, litra a. Her efterspørges en præcisering af opgørelsen af den fossile del af el til f.eks. elkedler, da en sådan opgørelse har betydning for opgørelsen af den fossile andel i fjernvarmevirksomhedens varmeproduktion.

DFV opfordrer til, at den fossile andel af fjernvarmevirksomhedens varmeproduktion betragtes som et gennemsnit over en periode på 3-5 år.

Energistyrelsen noterer sig forslaget om et højere støtteloft, men bemærker, at et støtteloft på maksimalt 5 mio. kr. pr. fjernvarmevirksomhed er med til at sikre, at puljens midler kommer flest mulige fjernvarmevirksomheder til gavn, hvilket imødekommer det politiske ønske hertil.

Hvad angår spørgsmålene om definition af VE, så henviser Energistyrelsen til ovennævnte beskrevne definition. Energistyrelsen oplyser, at der i bekendtgørelsen indsættes en definition af "energi fra vedvarende energikilder" samt "vedvarende energikilder" med henvisning til gruppefritagelsesforordningens artikel 2, nr. 109 og artikel 2, nr. 110. I forhold til modregning af ikke-vedvarende energikilder vil metoden herfor præciseres i en kommende ansøgningsvejledning. Ansøgningsvejledningen vil være tilgængelig på Energistyrelsens hjemmeside, når der åbnes for ansøgninger.

I forhold til § 3, stk. 4, litra a kan Energistyrelsen oplyse, at der ved "oprindeligt planlagt" forstås, at fjernvarmevirksomheden har truffet beslutninger om at foretage investeringer eller udvidelser af eksisterende anlæg på ansøgningstidspunktet, men at beslutningen tilbagerulles som følge af varmepumpeprojektet. Energistyrelsen kan endvidere oplyse om, at såfremt værket ikke har truffet beslutning om at foretage investeringer eller udvidelser af eksisterende anlæg, så

er det kun den energi, der ikke er energi fra en VE-kilde, der skal modregnes for varmepumpen.

DFV bemærker, at den fossile andel af fjernvarmevirksomhedens varmeproduktion bør betragtes som et gennemsnit over en periode. Energistyrelsen er enig med DFV i, at der kan være udfordringer, hvis den fossile andel betragtes ud fra et år. Dette vil blive beskrevet nærmere i ansøgningsvejledningen.

Tilskuddets tilskyndelseseffekt

DFV m.fl. fremhæver, at det er uklart, hvilken vurdering der ligger til grund for, at støtteordningen skal tilskynde investeringen i en eldreven varmepumpe, jf. §5, nr. 7. Denne uklarhed efterlader fjernvarmeselskaberne med en usikkerhed i forhold til at bruge midler på at udarbejde en ansøgning.

DFV anbefaler, at det præciseres, hvilken metode eller hvilke kriterier Energistyrelsen vil vurdere ud fra, om et projekt ville blive gennemført uden tilskud.

Energistyrelsen bemærker, at det er en forudsætning for, at et projekt efter EU's statsstøtteregler (herunder gruppefritagelsesforordningen mv.) kan tildeles tilskud, at støtten skal have en tilskyndelsevirkning. Derudover kan Energistyrelsen oplyse, at der ikke må være indgået aftaler om aktiviteter, leverancer mv. eller påbegyndt aktiviteter eller gennemført køb mv., udover hvad der kan betegnes som nødvendige følgearbejder. Energistyrelsen bemærker endvidere, at fjernvarmevirksomheden ikke må være forpligtet til at gennemføre projektet efter anden lovgivning, herunder projekter der sikrer, at virksomheden efterkommer EU-standarder, der allerede er vedtaget, selv hvis de ikke er trådt i kraft. Endeligt kan Energistyrelsen oplyse, at ovenstående præciseres yderligere i ansøgningsvejledningen, samt efterlevelsen af tilskyndelsevirkningerne primært sikres ved, at ansøger afgiver tro- og loveerklæring herom.

Energistyrelsen vil gerne fremhæve, at såfremt en fjernvarmevirksomhed ikke modtager tilskud gennem etableringsstøtten, så betyder det ikke, at fjernvarmevirksomheden i fremtiden ikke må etablere en varmepumpe, hvis det bliver muligt.

Prioritering af projekter

RGO og DFV pointerer, at tilskudsordningen skal prioriteres til de projekter, der har størst behov for støtte.

DFV og KL fremhæver, at puljens oprindelige formål var at afhjælpe prisstigninger hos grundbeløbsværkerne efter grundbeløbets ophør. DFV gør opmærksom på, at Energistyrelsens prioriteringsforslag vil medføre, at midlerne ikke havner hos de

selskaber, der har størst behov for at nedbringe varmeprisen. KL foreslår, at projekterne også prioriteres efter dets effekt på varmeprisen.

DFV foreslår et supplement til prioriteringsmodellen, der fremgår af bekendtgørelsens § 9 og fremhæver, at den samlede prioritering bør være en kombineret vægtning mellem de selskaber, der etablerer varmepumper med de laveste etableringsomkostninger og de varmeselskaber med et stort behov for at reducere varmeprisen.

DFV anbefaler, at såfremt Energistyrelsen beholder prioriteringsmodellen som anført i bekendtgørelsesudkastet, så bør den præciseres, da Energistyrelsen kan havne i en situation, hvor der skal prioriteres mellem to ansøgere, hvor den ene ansøger med den laveste støttesum og den anden ansøger med den laveste støtteintensitet.

Energistyrelsen kan oplyse, at det ikke er muligt jf. EU's statsstøtteregele at prioritere projekter efter f.eks. højeste varmepris, da høje varmepriser eller reduktion i varmeprisen ikke er et særligt miljøbeskyttelseshensyn.

Energistyrelsen fremhæver, at såfremt det bliver nødvendigt med en prioritering af ansøgninger, så vil ansøgningerne først prioriteres efter laveste støttesum i kr./MW. Såfremt der er herefter er behov for yderligere prioritering (hvis der fortsat er flere ansøgninger end puljemidler), vil ansøgningerne herefter blive prioriteret efter den laveste ansøgte støtteintensitet i procent.

Krav vedrørende den installerede varmepumpe

DKV foreslår, at tilskuddet begrænses til at dække varmepumper med naturlige kølemidler – alternativt at der sættes en lav GWP-grænse for det kølemiddel, som varmepumpen benytter. Det skyldes ifølge DKV, at særligt mindre værker kan finde på at efterspørge de mindre varmepumper med f-gasser som kølemiddel, da disse kan være en billigere løsning, men ikke er en klimarigtig løsning.

DKV foreslår endvidere, at tilskuddet betinges af dokumentation for, at varmepumpen installeres lovligt – dvs. af en certificeret virksomhed.

Danske varmepumper til fjernvarmeproduktion anvender typisk naturlige kølemidler såsom ammoniak eller HFC-kølemidler med et lavt GWP. Det skyldes, at det ifølge bekendtgørelse nr. 1326 af 19/11/2018 om regulering af visse industrielle drivhusgasser er forbudt, at anvende mere end 50 kg HFC i fabriksfremstillede færdigsamlede varmepumper og mere end 10 kg i varmepumper, der er bygget på stedet. 10 kg kølemiddel svarer til at varmepumpen har en varmekapacitet på 60-80 kW. Det medfører, at drivhusgasemissionen fra varmepumper til fjernvarmeproduktion er negligerbar, jf. teknologikatalog for produktion af el- og

fjernvarme 2020. Af de grunde vurderer Energistyrelsen, at det ikke er relevant at stille særskilte krav om kølemidler ifm. tilskudsordningen.

Energistyrelsen præciserer på baggrund af DKV's forespørgsel, at den eldrevne varmepumpe skal installeres i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anvendelse af trykbærende udstyr.

Termonet/Kold Fjernvarme

FTD ønsker det tydeliggjort, om etableringsstøtten kan gives til eldrevne varmepumper;

- uanset hvor i fjernvarmenettet de er placeret
- uanset antallet af varmepumper (så længe de etableres som ét projekt)
- uanset om de er placeret i separate fjernvarmenet
- hvis varmepumpen opsættes i et termonet
- hvis termonettet, hvor varmepumpen opsættes, substituerer individuel varmeforsyning.
- hvis projektet opnår krav om fortrængning af kul, olie og gas via et reduceret ledningstab

Energistyrelsen bemærker, at bekendtgørelsen ikke stiller krav til varmepumpens placering i fjernvarmenettet eller antallet af varmepumper i projektet.

Det fremgår og vil blive præciseret af § 5 stk. nr. 4), at varmepumpen skal fortrænge varmeproduktion i det eksisterende fjernvarmenet baseret på kul, olie og gas. Derfor skal varmepumper, der opføres i separate fjernvarmenet, behandles som separate projekter, og der skal være en eksisterende fjernvarmeproduktion i det pågældende fjernvarmenet. Eksisterende kul, olie og gasforbrug i den individuelle forsyning indgår ikke under fjernvarmeforsyningen, og kan derfor ikke medregnes.

I beregningen af fortrængningen af olie, gas og kul kan indregnes ethvert bidrag, som kan henføres etableringen af varmepumpeprojektet, herunder også reduktion af ledningstab.

Hvorvidt der kan gives tilskud til, at en varmepumpe opsættes i et termonet afhænger af, om termonettet kan kategoriseres som "Virksomhed, der driver et kollektivt varmeforsyningsanlæg, omfattet af § 2, stk. 1, nr. 1, i lov om varmeforsyning." Energistyrelsen vil behandle dette spørgsmål i en særskilt vejledende udtalelse.

Evt.

DR anbefaler, at det fremgår, hvordan projektregnskabet, der henvises til i § 11, stk. 3, litra 3, skal udarbejdes. Ligeledes henvises der til en revisionsinstruks i § 11, stk. 3, litra 4.b og litra 5.b, og DR gør opmærksom på, at hvis der er tale om nye revisionsinstrukser, så skal disse udarbejdes hurtigst muligt og sendes i høring.

KL og DFV bemærker en uoverensstemmelse mellem kravet til varmepumpens fossile fortrængning i bekendtgørelsens ordlyd og høringsbrevets ordlyd.

Energistyrelsen kan bekræfte, at der vil blive udarbejdet en skabelon for projektregnskabet, samt at det i udarbejdelsen af projektregnskabet præciseres i ansøgningsvejledningen. Energistyrelsen kan oplyse, at revisionsinstruksen tager udgangspunkt i rigsrevisionens revisionsinstruks, og at der derfor ikke er tale om, at der udarbejdes nye revisionsinstrukser.

Energistyrelsen beklager forvirringen vedr. kravet til varmepumpens fossile fortrængning. Kravet er fastsat i bekendtgørelsen, hvorfor der skal ses bort fra formuleringen i høringsbrevet.